

BOSNA I HERCEGOVINA
VIJEĆE MINISTARA
Generalno tajništvo

Broj: 05-02-2449/09
Sarajevo, 8.4.2010. godine

01,02-02-9
09.04/10
4

BOSNA I HERCEGOVINA
PARLAMENTARNA SKUPŠTINA BOSNE I HERCEGOVINE
SARAJEVO

PRIMLJENO: 09.04.2010			
Organizaciona jedinica	Klasifikacioni oznaka	Redni broj	Broj priloga
01,02-02-9	27	10	

PARLAMENTARNA SKUPŠTINA BiH
- Zastupnički dom -
- Dom naroda -

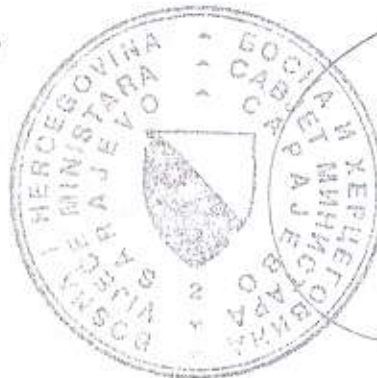
SARAJEVO

PREDMET: Prijedlog zakona o zabrani svih fašističkih i neofašističkih organizacija i uporabi njihovih simbola u BiH

Vijeće ministara Bosne i Hercegovine, na 117. sjednici održanoj 25.3.2010. godine, utvrdilo je Prijedlog zakona o zabrani svih fašističkih i neofašističkih organizacija i uporabi njihovih simbola u Bosni i Hercegovini, te zaključilo da se isti dostavi Parlamentarnoj skupštini Bosne i Hercegovine uz prijedlog da se razmatra po temeljnom zakonodavnom postupku.

U svezi s navedenim, u privitku dostavljamo Prijedlog zakona o zabrani svih fašističkih i neofašističkih organizacija i uporabi njihovih simbola u Bosni i Hercegovini, na bosanskom, hrvatskom i srpskom jeziku. Istodobno dostavljamo i elektronsku verziju Prijedloga zakona.

S poštovanjem,

GENERALNI TAJNIK
Zvonimir Kutleša

PRIJEDLOG

Temeljem članka IV 4.a) Ustava Bosne i Hercegovine, Parlamentarna skupština Bosne i Hercegovine na sjednici Zastupničkog doma, održanoj _____ 2010. godine, i na sjednici Doma naroda, održanoj _____ 2010. godine, usvojila je:

ZAKON O ZABRANI SVIH FAŠISTIČKIH I NEOFAŠISTIČKIH ORGANIZACIJA I UPORABI NJIHOVIH SIMBOLA U BOSNI I HERCEGOVINI

POGLAVLJE I OPĆE ODREDBE

Članak 1. **(Predmet zakona)**

U cilju sprječavanja podsticanja nacionalne, rasne ili vjerske mržnje i nasilja među narodima i građanima Bosne i Hercegovine ovim zakonom zabranjuje se bilo koji oblik djelovanja, registriranja fašističkih i neofašističkih organizacija kao i uporabi fašističkih i neofašističkih simbola u Bosni i Hercegovini.

Članak 2. **(Definicije)**

(1) Fašističke i neofašističke organizacije u smislu ovog zakona su skupine osnovane sa ciljem promocije ideja i doktrina koje su fašističke, rasističke ili ksenofobične i koje u svom nazivu imaju simbol ili oznaku koja je povijesno potvrđena kao fašistički ili neofašistički simbol i/ili koriste fašističke ili neofašističke ili bilo koje druge simbole kojim se širi mržnja ili poziva na uništenje ili istrjebljenje nekog naroda, rase ili etničke ili manjinske skupine zasnovane na superiornosti jednog od bosansko-hercegovačkih konstitutivnih naroda ili drugih bosansko-hercegovačkih ili stranih nacionalnih, rasnih ili etničkih grupa nad drugima i/ili koje u svom osnivačkom aktu imaju tekst ili sadržaje kojim se promoviraju, zagovaraju ili provode ideje ustaške, četničke i organizacije oslonjene na tradiciju Handžar divizije, a izrazi koji se koriste u ovom zakonu imaju slijedeće značenje:

a) „Četnička“ organizacija je svaka skupina koja se eksplicitno ugleda na i promovira ideologiju i djela vojnih, milicijskih i paravojnih skupina koje su odgovorne za ratne zločine i zločine protiv čovječnosti kako tijekom Drugog svjetskog rata tako i u jugoslovenskim ratovima 1991-95, pod posebnim ili općim nazivom 'četnici'.

b) „Ustaška“ organizacija je svaka skupina koja se eksplicitno ugleda na i promovira ideologiju i djela vojnih, milicijskih i paravojnih skupina koje su odgovorne za ratne zločine i zločine protiv čovječnosti kako tijekom Drugog svjetskog rata tako i u jugoslovenskim ratovima 1991-95, pod posebnim ili općim nazivom 'ustaša'.

c) „Organizacija koja se oslanja na tradiciju Handžar divizije“ je svaka skupina koja se eksplicitno ugleda na i promovira ideologiju i djela vojnih, milicijskih i paravojnih skupina

koje su odgovorne za ratne zločine i zločine protiv čovječnosti tijekom Drugog svjetskog rata tako i u jugoslovenskim ratovima 1991-95, pod posebnim ili općim nazivom 'Handžar divizija'.

(2) Simboli fašističkih i neofašističkih organizacija predstavljaju svaki znak tipičan za fašističke i neofašističke organizacije definirane u članku 2. stavak (1), točka a), točka b) i točka c) ovog zakona, uključujući slike počinitelaca ratnih zločina koji izazivaju strahove i širenje mržnje i nasilja među bosansko-hercegovačkim ustavotvornim narodima i etničkim skupinama, kao i slike osoba krivih za ratne zločine ili zločine protiv čovječnosti. Osobe krive za ratne zločine ili zločine protiv čovječnosti u smislu ovog zakona proglašene su krivim za takve zločine pred nadležnim sudovima.

POGLAVLJE II ZABRANA REGISTRIRANJA, DJELOVANJA I UPORABE SIMBOLA

Članak 3. (Zabrana registriranja)

(1) Zabranjuje se registriranje fašističkih i neofašističkih organizacija u Bosni i Hercegovini definiranih u članku 2. ovog zakona.

(2) Ako organizacija, do sada registrirana sukladno zakonima u Bosni i Hercegovini djeluje i/ili ima simbole utvrđene u članku 2. ovog zakona, registriranje iste brisat će se sukladno ovom zakonu.

(3) Zabranjuje se davanje naziva mjestima, ulicama, trgovima i pravnim licima po osobama proglašenim krivim za ratne zločine ili zločine protiv čovječnosti počinjene, kako u Drugom svjetskom ratu tako i u jugoslovenskim ratovima 1991. – 1995. godine. U smislu ovog zakona, osobe proglašene krivim za ratne zločine ili zločine protiv čovječnosti su osobe koje su za takve zločine proglašene krivim pred nadležnim sudovima.

(4) Sukladno ovom zakonu izvršit će se brisanje do sada dodijeljenih naziva mjestima, ulicama, trgovima i pravnim licima po osobama krivim za ratne zločine ili zločine protiv čovječnosti, kako u Drugom svjetskom ratu tako i u jugoslovenskim ratovima 1991. – 1995. godine.

Članak 4. (Zabrana djelovanja)

Zabranjuje se bilo koji oblik javnog ili tajnog djelovanja organizacija koje djeluju ili imaju simbole definirane u članku 2. ovog zakona.

Članak 5. (Zabrana simbola)

(1) Zabranjuje se bilo koji oblik proizvodnje, umnožavanja, skladištenja, prezentacija, širenja, posjedovanja, odnosno bilo koji oblik uporabe simbola koji imaju izgled i sadržaj kako je to definirano u članku 2. ovog zakona.

(2) Zabranjuje se izvođenje muzičkih djela, kao i snimanje, proizvodnja i distribucija nosača zvuka i spotova sa muzičkim djelima koja koriste, spominju ili veličaju fašističke i neofašističke organizacije, njihove simbole i predstavnike, kako je to definirano člankom 2. ovog zakona.

POGLAVLJE III KAZNE NE ODREBE

Članak 6. (Kaznene odredbe)

- (1) Pravno i fizičko lice koje osnuje ili uspostavi organizaciju, udruženje, političku stranku ili svaku drugu skupinu navedenu u članku 2, kaznit će se novčanom kaznom od 50.000 do 100.000 KM.
- (2) Fizičko lice koje postane član ili na bilo koji drugi očigledan način podržava ovu vrstu organizacija, kaznit će se novčanom kaznom u iznosu od 5.000 KM do 30.000 KM
- (3) Pravno lice koje organizira okupljanja pripadnika organizacija definiranih člankom 2. ovog zakona kaznit će se novčanom kaznom u iznosu od 20.000 KM do 50.000 KM.
- (4) Fizičko lice koje organizira okupljanja pripadnika organizacija definiranih člankom 2. ovog zakona kaznit će se novčanom kaznom u iznosu od 5.000 KM do 30.000 KM.
- (5) Za omogućavanje okupljanja u svojim prostorijama pripadnika organizacija definiranih člankom 2. ovog zakona, kaznit će se:
- a) pravno lice novčanom kaznom od 20.000 do 50.000 KM
 - b) službena osoba novčanom kaznom u iznosu od 5.000 KM do 30.000 KM.
- (6) Pravno lice koje omogući registriranje udruženja zabranjenog člankom 2. i člankom 3. ovog zakona ili ne izvrši njeno brisanje, kaznit će se novčanom kaznom u iznosu od 5.000 KM do 10.000 KM.
- (7) Službena osoba i odgovorna osoba koja omogući registriranje udruženja zabranjenog člankom 2. i člankom 3. ovog zakona ili ne izvrši njeno brisanje, kaznit će se novčanom kaznom u iznosu od 3.000 KM do 10.000 KM.
- (8) Svaka osoba koja na javnom okupljanju ističe ili izlaže simbole koji predstavljaju ili su tipični za grupe pomenute člankom 2. ili prikazuje počinitelje ratnih zločina ili zločina protiv čovječnosti kaznit će se novčanom kaznom u iznosu od 5.000 KM do 30.000 KM.
- (9) U slučaju da pravno ili fizičko lice u svojim prostorijama dozvoli proizvodnju, skladištenje, umnožavanje bilo koje vrste materijala za organizacije definirane člankom 2. ovog zakona, kaznit će se:
- a) pravno lice novčanom kaznom od 20.000 do 50.000 KM,
 - b) fizičko lice novčanom kaznom u iznosu od 5.000 KM do 50.000 KM.
- (10) U slučaju da fizička lica koja vrše podjelu, prodaju ili proizvodnju simbola koji predstavljaju skupine pomenute člankom 2. ovog zakona ili prikazuju počinitelje ratnih

zločina ili zločina protiv čovječnosti kaznit će se novčanom kaznom u iznosu od 3.000 KM do 10.000 KM.

(11) Fizička lica koja na javnom okupljanju ističu ili izlažu simbole koji predstavljaju ili su tipični za skupine navedene člankom 2. ovog zakona ili prikazuju počinitelje ratnih zločina ili zločina protiv čovječnosti kaznit će se novčanom kaznom u iznosu od 5.000 KM do 10.000 KM.

(12) Fizička lica koja izlažu simbole definirane člankom 2. ovog zakona, ili ih upotrebljavaju kao simbole ili oznake sa tim, ili koriste parole koje izazivaju netrpeljivost, strah i mržnju tijekom sportskih takmičenja i drugih takmičarskih događaja kaznit će se novčanom kaznom u iznosu od 10.000 KM do 50.000 KM, a timovi koji imaju te simbole isključuju se iz svih takmičarskih i sportskih asocijacija i trajno im se zabranjuje rad.

(13) Izricanje novčanih kazni za učinjeni prekršaj ni na koji način neće uticati na mogućnost pokretanja tužbe sukladno važećim kaznenim zakonima u Bosni i Hercegovini.

POGLAVLJE IV PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 7.

(Praćenje primjene zakona, zabrana rada i brisanje udruženja)

(1) Primjenu zakona prati Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice Bosne i Hercegovine, koje ima obvezu da prikuplja informacije o kršenju odredaba ovog zakona i o tome najmanje jednom godišnje putem Vijeća ministara Bosne i Hercegovine izvješćuje Parlamentarnu skupštinu Bosne i Hercegovine.

(2) Ministarstvo pravde Bosne i Hercegovine, temeljem prijave podnesene i obrađene u Ministarstvu za ljudska prava i izbjeglice Bosne i Hercegovine, sukladno ovom zakonu pokreće postupak i donosi:

a) rješenje o zabrani rada i/ili brisanju iz službenih evidencija registriranih organizacija koje djeluju ili koriste simbole definirane člankom 2. ovog zakona;

b) rješenje o brisanju naziva mjesta, trgova, ulica i pravnih lica, definiranih u članku 3. stavak

(3) ovog zakona, iz svih postojećih registara u Bosni i Hercegovini.

(3) Protiv rješenja iz stavka 2. ovog članka može se pokrenuti upravni spor pred nadležnim odjelom Suda Bosne i Hercegovine.

Članak 8.

(Usuglašavanje ostalih propisa s ovim zakonom)

(1) U slučaju postojanja nesuglasnosti drugih zakona s ovim zakonom u postupcima po ovom zakonu, primjenjivat će se ovaj zakon.

(2) Svi zakoni kojima se regulira registracija pravnih lica uskladit će se sa ovim zakonom u roku od 90 dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Članak 9.
(Stupanje na snagu)

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenom glasniku Bosne i Hercegovine“.

PSBiH, broj _____ / _____

Sarajevo

Predsjedatelj
Zastupničkog doma
Parlamentarne skupštine BiH
Milorad Živković

Predsjedatelj
Doma naroda
Parlamentarne skupštine BiH
Sulejman Tihić

OBRAZLOŽENJE

I – USTAVNO-PRAVNI I ZAKONSKI OSNOV ZA UVOĐENJE PROPISA

Ustavom Bosne i Hercegovine člankom IV 4.a) predviđeno je da Parlamentarna skupština Bosne i Hercegovine donosi zakone u cilju izvršavanja obveza Bosne i Hercegovine vezanih za članak II 1. Ustava BiH – Ljudska prava i temeljne slobode i članak 2. – Međunarodni standardi, a u svezi sa člankom II 3. Katalogom prava koji utvrđuje da su sve osobe na teritoriji Bosne i Hercegovine jednake u uživanju ljudskih prava i temeljnih sloboda počev od egzistencijalnog ljudskog prava na život, preko prava osobe na osobnu slobodu i sigurnost što uključuje zabranu mučenja, nečovječnog postupanja i kažnjavanja, držanje u ropstvu ili potčinjenosti do prava na slobodu misli, savjesti i vjeroispovjesti koje podrazumijeva slobodu izražavanja, mirnog okupljanja i odabira mjesta prebivališta.

Europska konvencija o ljudskim pravima i temeljnim slobodama (iz 1950. godine) je sastavni dio Ustava Bosne i Hercegovine i kao takva ima snagu direktne primjene u bosansko-hercegovačkoj jurisdikciji, pa samim tim i članak 14. Konvencije koji zabranjuje svaki vid diskriminiranja direktno je primjenjiv u pravnom sustavu BiH kao i Protokol 12, kojim je uvedena opća zabrana diskriminiranja.

Također, i drugi međunarodni instrumenti za zaštitu ljudskih prava temelje se na principu zabrane diskriminiranja (npr. Međunarodni pakt o građanskim i političkim pravima, Međunarodni pakt o ekonomskim, socijalnim i kulturnim pravima, Konvencija o pravima djeteta, te Konvencija o zabrani torture, mučenja i drugih nehumanih postupaka ili kazni).

II – RAZLOZI ZA UVOĐENJE PROPISA I OBJAŠNJENJE ODABRANE POLITIKE

Poveljom Ujedinjenih nacija uspostavljen je koncept jednakosti svih ljudskih bića koji je postao temelj duha svih međunarodnih i europskih instrumenata za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda koje je prihvatila i Bosna i Hercegovina kao članica Ujedinjenih nacija. Temeljne vrijedosti kojim se zbranjuje diskriminiranje također su obvezan standard Europske unije.

Uzimajući u obzir temeljne ljudske vrijednosti koje je prihvatila Bosna i Hercegovina a polazeći od činjenica da je u okviru krivičnih zakona koji se primjenjuju u Bosni i Hercegovini propisano krivično djelo *'poticanja nacionalne, rasne ili vjerske mržnje, nesloge ili neprijateljstva'*, kako se definira u članku 163. Kaznenog zakona Federacije, članku 390. Krivičnog zakona Republike Srpske i članku 160. Krivični zakona Brčko Distrikta BiH utvrđena je mogućnost krivičnog gonjenja za počinjenje ovih krivičnih djela.

U navedenim člancima različito su definirane kazne i to u:

- članku 163. KZ Federacije BiH propisuje se kazna zatvora u trajanju od jedne do pet godina;
- članku 390. KZ Republike Srpske predviđa se novčana kazna ili kazna zatvora u trajanju od najviše dvije godine;
- članku 160. KZ Brčko Distrikta BiH predviđa se kazna zatvora u trajanju od jedne do pet godina.

Također je uočeno i to na temelju relevantnih izvješća o stanju ljudskih prava u Bosni i Hercegovini da postojeći sustav kaznenih sankcija u Bosni i Hercegovini nije na adekvatan način regulirao pitanja koja se odnose na osiguranje odgovarajućih pravnih propisa kojim se „*direktno zabranjuje djelovanje organizacija i pojedinaca, simbola i ostalih obilježja kojim se podstiče na nacionalnu, rasnu ili vjersku mržnju*“.

Polazimo i od toga da je neupitna obveza vlasti Bosne i Hercegovine da donese zakone i osigura praktične mjere kojim se suzbija širenje nacionalne, rasne ili vjerske netrpeljivosti i narušava sigurnost građana zbog ispunjenja njenih međunarodnih obveza a najviše zbog potreba da osigura dalji razvoj demokratskih vrijednosti u bh društvu.

Trenutno ne postoji *pravni način za krivično gonjenje pomenutih organizacija, koje stoga imaju slobodu da šire svoje diskriminatorne ideologije*. Ovaj nedostatak propisa daje poruku o nekažnjivosti, koju čak i institucije prećutno podržavaju. Donošenje ovog zakona radi toga je veoma važno, jer se njime osigurava snažan izraz društvene osude određenog ponašanja i skupina koje ga podržavaju.

Pod fašističkom organizacijom obično podrazumijevamo one skupine čiji je cilj uspostavljanje režima sa fašističkom ideologijom na štetu demokratskih institucija. Ovaj zakon ima namjeru obuhvatiti skupine koje promoviraju takvu ideologiju, a koje su, uzgred, neustavne. Međutim, sve fašističke partije koje su historijski postojale u Bosni i Hercegovini odnosile su se isključivo na nacionalnu pripadnost i karakterisala ih je izražena rasistička ideologija prema onima koji nisu članovi te nacionalne zajednice.

U ovom zakonu navedeni su primjeri tri najvažnije fašističke organizacije u Bosni i Hercegovini, iako se zakonom zabranjuje svaka fašistička i neofašistička organizacija. Glavni cilj ovog zakona je suprotstavljanje diskriminacijskom ponašanju koje promoviraju ove organizacije, čiji je cilj održavanje i njegovanje podjela među bosanskim narodima.

Fašistički simboli koji prikazuju počinitelje ratnih zločina i zločina protiv čovječnosti također se zabranjuju ovim zakonom zato što fašističke organizacije često koriste slike poznatih ratnih zločinaca u svrhu propagande ili zastrašivanja, obzirom da oni simboliziraju borbu za prevlast jedne nacionalne, vjerske ili etničke skupine nad drugom.

III USKLAĐENOST PROPISA S EUROPSKIM ZAKONODAVSTVOM

Između Bosne i Hercegovine, s jedne strane, i europskih zajednica i njihovih država članica, s druge strane, sklopljen je *Sporazum o stabilizaciji i pridruživanju* kao dokument od posebne važnosti za razvoj zakonodavstva, iz kojeg proizlaze potrebe da se ova problematika zakonski regulira na cjelovit način, a prema standardima koje propisuje regulativa Europske unije.

Sklapanjem navedenog Sporazuma, Bosna i Hercegovina je i formalno preuzela obvezu usklađivanja svog cjelokupnog zakonodavstva s propisima EU.

Princip nediskriminacije ključna je vrijednost EU a ojačan je Poveljom o temeljnim pravima koja u članku 21 (1) izjavljuje da je diskriminacija na brojnim osnovama „zabranjena“. Konkretnije, Direktiva o rasnoj jednakosti (2000/43/EC) potvrđuje da su rasizam i

diskriminacija kamen spoticanja za društvenu i ekonomsku integraciju tj. integraciju bilo koje buduće članice EU.

Bosna i Hercegovina je snažno opredijeljena da se u svim društvenim segmentima uključi u europske integracije.

U svezi s navedenom obvezom, za Bosnu i Hercegovinu je potrebno naglasiti i važnost direktiva Vijeća Europske unije koje i Bosnu i Hercegovinu, kao članicu Vijeća Europe, obvezuju na poštivanje principa nediskriminacije čija implementacija se osigurava donošenjem i ovog zakona.

Posebno mjesto ima i UN odnosno Međunarodna konvencija o ukidanju svih oblika rasne diskriminacije iz 1965. godine, čija članica je i Bosna i Hercegovina, kojom se osuđuje svaki oblik rasne diskriminacije, a države članice Konvencije se „obvezuju da će svim odgovarajućim sredstvima i bez odlaganja provoditi politiku koja teži da ukine svaki oblik rasne diskriminacije...”

IV PROVEDBENI MEHANIZMI I NAČIN OSIGURAVANJA POŠTIVANJA PROPISA

Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice BiH je dužno pratiti primjenu ovog zakona, što je definirano kroz sustav prikupljanja informacija o predmetima diskriminacije koji su obveza svih nadležnih organa u Bosni i Hercegovini.

Svi ovi elementi utvrđeni ovim Zakonom osiguravaju odgovarajuće provedbene mehanizme za primjenu ovog zakona, a koji su, s druge strane, pojačani predviđanjem kaznenih odredbi za kršenje ovog zakona.

V OBRAZLOŽENJE FINACIJSKIH SREDSTAVA ZA PROVOĐENJE PROPISA I FINACIJSKE EFEKTE ZAKONA

Za provođenje ovog zakona nisu potrebna posebna sredstva s obzirom da je u nadležnosti postojećih institucija da provode ovaj zakon.

VI OPIS KONSULTACIJA VOĐENIH U PROCESU IZRADE PROPISA

U cilju usuglašavanja teksta ovog zakona održane su javne rasprave i to jedna u organizaciji Ministarstva za ljudska prava i izbjeglice BiH i Ministarstva pravde BiH koja je održana 25. svibnja 2009. godine u Sarajevu. Pored javne rasprave koju su organizirala ministarstva održana je i javna rasprava 12. lipnja 2009. godine koju je organizirala nevladina organizacija Imam petlju Gariwo. Rješenja koja su ponuđena u ovom tekstu velikim dijelom odražavaju i njihove stavove i prijedloge koji su prilagođeni sadašnjim zakonskim rješenjima i ne zahtijevaju značajne izmjene i dopune postojećih zakona.